

Slutrapport - Deltagande i studieresa till Nederländerna och Belgien för att studera bevarande och forskning inom textilkonserveringsområdet, 20-25 oktober 2019.

Tack vare medel från Märta, Gunnar och Arvid Bothéns stiftelse fick jag möjlighet att delta i en fem dagar lång studieresa till Nederländerna och Belgien. Resan arrangerades av Svenska Föreningen för Textilkonservering, SFT. Resans syfte var att främja kontakter med textilkonservatorer på de institutioner som besöktes under resan, samt bidra till kompetensutveckling. Även de kollegiala kontakterna inom SFT har stärkts under resan, vilket förhoppningsvis kommer leda till tätare kontakter och större samarbete framöver.

Vi var 27 deltagare från framför allt Sverige, men även Norge och Finland var representerade, som med buss färdades genom norra Europa. De flesta som deltog var textilkonservatorer, men även ett par textilintendenter och en konservator med annan inriktning men med stort textilt intresse deltog. Under resans första dag presenterade var och en sig själva, presentationer som hade planerats i förväg. Tre deltagare höll även lite längre föredrag, då bland annat en av deltagarna visade delar ur sin privata provsamlings på spetsar, ett mycket uppskattat och lärorikt inslag inför det planerade besöket på spetsmuseet i Bryssel senare i veckan.

Första studiebesöket gjordes på Rijksmuseum i Amsterdam, Nederländerna. Vi blev indelade i mindre grupper och med minutiös planering och stort engagemang fick vi under två dagar ta del av såväl utställningar i museet som ateljéer, textilmagasin, konservatorsutbildningen och forskningslaboratorium. Museet har imponerande lokaler med cirka 80 anställda, varav 60-65 är konservatorer inom materialgrupperna textil, keramik, måleri, metall, möbler och papper. Laboratoriet är inrett med det senaste inom mät- och analysutrustning, en värdefull kontakt då de även tar uppdrag utanför Nederländerna.

Nästa besöksmål var Textilmuseum i Tilburg. Staden Tilburg har lång tradition inom textilindustrin, och påminner på många sätt om Borås. Textilmuseet har stora laboratorier, workshops och en imponerande maskinpark med det senaste inom textila tekniker och material. Designers och konstnärer har möjlighet att tillsammans med museets personal experimentera och utnyttja dessa resurser. Dessutom tillverkar museet egna textilier, både traditionella och moderna, för försäljning. Museet har både fasta och tillfälliga utställningar. Under vårt besök visades en mycket omfattande och intressant tillfällig utställning om Bauhaus, en legendarisk konst- och hantverksskola som huserade i Tyskland mellan åren 1919 och 1933, och som haft stor inverkan på formgivning under hela 1900-talet. Då skolan firar hundra år i år visas utställningar och projekt hela året, jorden runt.

På onsdagen reste vi vidare mot Belgien och dräktmuseet "MoMu Fashion Museum Antwerps" nya magasin. Magasinsbyggnaderna ligger i ett av Antwerpens industriområden, och drivs av logistikföretaget Katoen Natie Art. Lokalerna är mycket stora och består av moderna lagringshallar. De är byggda enligt "dansk modell", det vill säga de har mycket välisolerade väggar men mindre isolerade golv, vilket skapar ett trögt och stabilt klimat. Dessutom är vissa delar klimatiserade och utrustade med låg syrenivå (40 %) som förhindrar brandrisk i lokalen. Logistikföretaget hyr ut till både museer, företag, och privata kunder. Tyvärr kunde vi inte besöka dräktmuseet MoMu då museet är under ombyggnad och öppnar först 2021, men kollegor från museet visade oss runt i

magasinen och berättade om museets historia och framtida planer. Vi var så välkomna till invigningen 2021!

Nästa stopp blev den medeltida staden Mechelen i Belgien. Här hann vi med en snabb titt i stadens katedral från 1300-talet, innan vårt nästa inplanerade studiebesök på De Wit. (Katedralen finns med i UNISCO:s världsarvslista.)

De Wit är ett privat företag som bedriver konservering och rengöring av vävda tapeter. Företaget är vida känt över hela världen, framför allt för sin patenterade tapet-tvätt. De har funnits i 130 år och har drivits av flera generationer inom samma familj. Från början nyttillverkades tapeter, men under 1980-talet övergick man till dagens verksamhet som utgörs av enbart tvätt och konservering av tapeter. De har funnits i andra lokaler tidigare, men är sedan 1970-talet placerade i en fantastisk 1400-tals byggnad med tidigare kopplingar till katedralen och stiftet. Vi var många som var besvikna på studiebesöket, då vi inte fick se speciellt mycket av deras konserveringsmetoder eller tvättbord. De var tyvärr väldigt hemlighetsfulla med detta, och ville hellre visa tapeter de hade till försäljning samt berätta om De Wit:s historia.

Slutligen besökte vi det lilla spets- och modemuseet "Musée Mode & Dentelle" i Bryssel. Museet som är från 1970-talet var ursprungligen ett kostym-museum som framför allt visade Bryssel-spets, men har sedan ett par år tillbaka övergått till att bli ett mode- och spetsmuseum. Museet gav oss en guidad tur genom den tillfälliga utställningen "Beautiful Lace" av Carine Gilson, en mode- och spetsdesigner som nyttillverkar dräkter med inspiration från historiska spetsar. Museet visade även en imponerande fast utställning med utförliga beskrivningar av spetsens teknik och historia. Värdefulla kontakter knöts med museets kunniga och engagerande personal.

Efter en mycket inspirerande och rolig vecka blev det så dags att styra "kosan" hemåt igen, och som sista gemensamma aktivitet passade SFT på att ha sitt årliga höstmöte på bussen.

Anne-Marie Ryding, textilkonservator på SVK